

Bemærkninger til forslaget

Almindelige bemærkninger

1. Indledning

1.1 Indledende bemærkninger

Forslaget har til formål at skabe rammerne for turistanlæg og besøgscentre, der etableres af Grønlands Selvstyre i medfør af denne inatsisartutlov.

Forslaget fastsætter rammebetingelser, der giver mulighed for, at der kan foretages tilpasninger efter de behov, der måtte være for de individuelle besøgscentre.

Formålet med forslaget er endvidere at sikre formidling og beskyttelse af turistattraktioner og seværdigheder i Grønland.

1.2 Baggrund for forslaget

Det har igennem en årrække været Naalakkersuisuts målsætning at gøre turismeerhvervet til et bærende erhverv i den grønlandske økonomi.

Besøgscentre og turistanlæg er et af grundelementerne i strategien om at gøre turismeerhvervet til et bærende erhverv i grønlandsk økonomi. Det er hensigten, at besøgscentre og turistanlæg skal danne grundlag for udvidede og forbedrede oplevelses- og aktivitetstilbud. Besøgscentre og turistanlæg skal sikre større omsætning for hver turist og en spredning af de samfundsøkonomiske gevinster til større dele af befolkningen.

1.2.1. Attraktivt for turister

Turismestrategien beskriver forudsætningerne for succes i forbindelse med salg af attraktive turistdestinationer som følgende: Let tilgængelighed, gode overnatningsfaciliteter, madoplevelser og ikke mindst tilbud om aktiviteter og oplevelser på destinationen.

Erfaring fra udlandet har vist, at besøgscentre er en grundpille i forbindelse med udviklingen af store attraktioner og dermed en væsentlig faktor til at tiltrække og øge oplevelsesudbuddet.

Besøgscentre er for turistene en optimering af turistoplevelsen med en spændende formidling af baggrundsviden om seværdighederne, mulighed for en madoplevelse med lokale råvarer, samt indkøb af både souvenirs, kunsthåndværk og bøger.

1.2.2. Øget turisttilstrømning kommer erhvervslivet til gode

For lokalsamfundet er besøgscentre og turistanlæg en jobskabende aktivitet, der sikrer lokal omsætning og aktiviteter.

Det øgede antal turister, som et besøgscenter vil tiltrække, vil få stor betydning for det lokale erhvervsliv. Med et øget antal turister øges erhvervslivets muligheder for indtægtsgivende aktiviteter. Et øget antal turister vil medføre øget behov for overnatningsmuligheder, øgede aktiviteter i restaurationsbranchen, øgede muligheder for at udbyde guidede ture m.v. samt øget kundegrundlag for de lokale butikker.

Erfaringer fra lande som Norge, Island og England viser med al tydelighed, at offentligt ejede og drevne besøgs- og oplevelsescentre ved nationale seværdigheder som beskrevet ovenfor understøtter udviklingen af private initiativer.

Fælles for de besøgscentre og turistanlæg, der i udlandet har været succesfulde, er, at centrene og anlæggene supplerer og bidrager til de oplevelser regionerne ellers har at byde på. I flere tilfælde er centrene desuden blevet attraktioner, som i sig selv tiltrækker turister.

Herhjemme kan man se på etableringen af de 2 kulturhuse i henholdsvis Sisimiut og Nuuk – som begge er offentligt finansieret og drevet. Begge kulturhuse har kommercielle tilbud som conferencefaciliteter og cafédrift i konkurrence med private aktører i begge byer. Der er næppe nogen tvivl om, at disse 2 kulturhuse med deres kommercielle tilbud ikke har udkonkurreret private erhvervsdrivende i de respektive byer men derimod bidraget til den samlede palette af tilbud, og styrket tiltrækningen af arrangementer til god gavn for andre aktører både med overnatningstilbud og serviceydelser.

Forslaget fremmer et kommercielt og selv bærende turismeerhverv igennem jobskabende aktiviteter. Forslaget skal desuden sikre lokal omsætning og øgede lokale aktiviteter.

1.2.3 Ejerskab

Forslaget vedrører udelukkende besøgscentre og turistanlæg, der er etableret og ejes af det offentlige, og som udgangspunkt drives af det offentlige.

Baggrunden for at etablere offentligt ejede besøgscentre og turistanlæg er en erkendelse af, at investeringer i denne størrelsesorden kan være svære at finde for det private turismeerhverv i Grønland. Turisterhvervet består således på nuværende tidspunkt primært af små og mellemstore virksomheder, som ikke har mulighed for at løfte denne slags opgaver.

Det er svært at forestille sig, at der ved privat initiativ alene vil kunne tilvejebringes nok risikovillig og tålmodig kapital i en størrelsesorden, som der skal til for at skabe f.eks. Isfjordscentret i Ilulissat. Med det antal besøgende, der er nu og i de kommende år, er der et godt stykke til at kunne få den nødvendige forrentning af investeringen, som de fleste private investorer efterspørger.

Ydermere er det afgørende, at hele landet føler et ejerskab over disse besøgscentre og turistanlæg, der vil komme til at ligge i forbindelse med nationale seværdigheder. Det offentlige ejerskab skal endvidere være med til at sikre ensartet kvalitet i alle besøgscentre. Forudsigelighed og pålidelighed i forhold til det enkelte centers kvalitet og sammenhæng er afgørende for at kunne realisere ønsket om øget tilstrømning af turister.

Lovforslaget udelukker ikke igennem aftaler at udlægge hele eller dele af driften af besøgscentret eller turistanlægget til private virksomheder, kommunerne eller et offentligt ejet aktieselskab, en nettostyret virksomhed eller lignende. Selvom driften udlægges, vil den fortsat være forankret i departementet under det ressortansvarlige medlem af Naalakkersuisut (for nuværende departementet for erhverv) som sikrer, at der ikke sker en udvanding af koncept og kvalitet, da eventuelle private aktører vil forpligte sig til et forudbestemt serviceniveau som en del af vilkårene i aftalen.

De selvstyrejede besøgscentre eller turistanlæg samt de virksomheder, der efter forslaget driver dele af et besøgscenter eller et turistanlæg, skal være økonomisk selv bærende og så vidt muligt drives kommercielt. Dette er ikke et absolut krav, da der i opstartsfasen eller på grund af udviklingen i landet kan være perioder, hvor dette ikke er muligt.

1.3 Besøgscentre og turistanlæg er ikke museer

Et besøgscenter er ikke det samme som et museum. Den grundlæggende forskel mellem lokalmuseernes og besøgscentrenes roller og opgaver er, som det fremgår af lovforslaget, at de sidst nævnte har det formål at øge antallet af turister i Grønland, mens museerne bl.a. har forsknings- og registreringsforpligtelser og gennem bl.a. indsamling, registrering og bevaring skal virke for sikring af Grønlands kulturarv.

Museernes drift er derfor forankret i kulturforvaltningen. Besøgscentre drives derimod af en organisation under Departementet for Erhverv, Arbejdsmarked og Handel, der efter forslaget kan indgå aftale med virksomheder om drift af besøgscentre eller dele af besøgscentre, eller indgå en servicekontrakt med den respektive kommune om driften af besøgscentret. En samlet driftsenhed vil sikre et kontinuerligt koncept og forretningsudvikling og synergi i de administrative opgaver.

2. Hovedpunkter i forslaget

Forslagets hovedformål er at sikre en hensigtsmæssig udvikling af turismen og at fremme kommerciel udnyttelse, formidling og forvaltning af visse nationale seværdigheder i Grønland.

Forslaget er en kombination af rammebetingelser og faste bestemmelser, som gør det muligt at foretage tilpasninger efter behov. Der kan være meget forskel på de behov, der kan være i forbindelse med driften af besøgscentre eller turistanlæg. Forslaget er derfor meget bredt formuleret, så der er sikret hjemmel til, at driften kan foretages på bedst mulig vis.

Forslaget finder kun anvendelse på besøgscentre og turistanlæg etableret af det offentlige. Ønsker private at oprette et besøgscenter eller et turistanlæg i forbindelse med en national seværdighed, falder dette uden for lovens anvendelsesområde. Forslaget udelukker ikke private investorer fra at etablere og drive besøgscentre eller turistanlæg i Grønland.

Forslaget er delt op i henholdsvis besøgscentre og turistanlæg.

Opdelingen skyldes, at man ikke mener, at besøgscentre er en tilstrækkelig bred betegnelse til også at dække mindre turistanlæg, faciliteter og vejanlæg. Lovforslaget tager højde for, at det ikke ved alle nationale seværdigheder vil være hensigtsmæssig at etablere store centre, der formidler og forvalter seværdigheden. Der kan således være behov for små faciliteter til de besøgende, der gør det nemmere at komme tæt på eller anvende seværdigheden.

3. Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige

Driften varetages som udgangspunkt af Naalakkersuisut under det relevante ressortdepartement for Erhverv, Arbejdsmarked og Handel.

Skal der etableres et nyt selvstyrejet aktieselskab eller lignende til at drive besøgscentre og turistanlæg efter dette forslag, vil der være behov for merbevilling over finansloven.

Det er Naalakkersuisut, der står for indgåelsen af aftaler med virksomheder om drift af besøgscentre eller turistanlæg, eller dele deraf. Efter forslaget er det således Naalakkersuisut, der som udgangspunkt etablerer, finansierer og driver besøgscentre og turistanlæg.

4. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet

Forslaget forventes ikke at få væsentlige negative økonomiske eller administrative konsekvenser for erhvervslivet. Forslaget tilsigter derimod at skabe positiv udvikling i erhvervslivet.

5. Konsekvenser for miljø, natur og folkesundhed

Forslaget forventes ikke at have konsekvenser for miljø, natur eller folkesundhed.

6. Konsekvenser for borgerne

Forslaget forventes ikke at have konsekvenser for borgerne.

7. Andre væsentlige konsekvenser

Forslaget forventes ikke at have andre væsentlige konsekvenser.

8. Høring af myndigheder og organisationer mv.

Forslaget har i perioden 1. juni 2016 til 28. juni 2016 været offentliggjort på Grønlands Selvstyres høringsportal.

Forslaget var endvidere i høring hos følgende myndigheder, organisationer med videre: Samtlige departementer, Grønlands Erhverv, NUKAKA, KANUKOKA, Qeqqata Kommunia, Kommuneqarfik Sermersooq, Qaasuitsup Kommunia og Kommune Kujalleq.

Der er modtaget høringssvar fra:

Departementet for Familie, Ligestilling og Sociale Anliggender, Finansdepartementet, Råstofdepartementet, Departementet for Sundhed, Departementet for Fiskeri, Fangst og Landbrug, Qeqqata Kommunia, Qaasuitsup Kommunia, Kommuneqarfik Sermersooq, Grønlands Erhverv og NUKAKA.

I det følgende behandles høringssvarene og de forslag til ændringer, der er indkommet under høringen. Det bemærkes, at høringssvarene, som er anført i kursiv, kun er gengivet i hovedtræk på baggrund af en væsentlighedsvurdering.

Departementet for Familie, Ligestilling og Sociale Anliggender og Justitsvæsen har ingen bemærkninger til forslaget.

Råstofdepartementet har ingen bemærkninger til forslaget.

Departementet for Sundhed har ingen bemærkninger til forslaget.

Departementet for Fiskeri, Fangst og Landbrug har ingen bemærkninger til forslaget.

Grønlands Erhverv har ingen bemærkninger til forslaget.

Qaasuitsup Kommunia er enig i forslaget.

Finansdepartementet betragter forslaget som et godt initiativ i tilknytning til målsætningen om at gøre turismeerhvervet til et bærende erhverv i den grønlandske økonomi.

Finansdepartementet bemærker videre: ” ... givet, at det offentliges omkostninger i forbindelse med forslaget, holdes indenfor de eksisterende rammer bevilget til turismeområdet, er Finansdepartementets eneste bemærkning blot, at man bør tilstræbe, at driften af besøgscentre og turistanlæg sker på kommercielle vilkår, og således uden behov for vedvarende støtte i form af offentlige midler. ”.

Besøgscentre og turistanlæggene søges drevet på kommercielle vilkår, og det er ønsket at besøgscentre og turistanlæggene så vidt muligt bliver økonomisk selv bærende gennem kommerciel drift. Dog kan der i en overgangsperiode efter et centers åbning være behov for et offentligt driftstilskud.

Både Qeqqata Kommunian og KANUKOKA efterspørger en afklaring af forholdet mellem museumsloven og forslaget om selvstyrejede besøgscentre og turistanlæg. Qeqqata Kommunian bemærker således at: ” Lovforslaget tager ikke i højde for en rolle og afklaring ift. Museumslov (inatsisartutlov nr. 8 af 3. juni 2015 om museumsvesen) om hvilket rollefordeling museerne skal have ifm. denne lovgivningsmæssigt tiltag. ”. NUKAKA bemærker at: ” ... relationen mellem den gældende museumslov og forslaget om selvstyrejede besøgscentre og turistanlæg mangler afklaring. ”.

Den foreslåede lov om besøgscentre og turistanlæg og museumsloven er 2 adskilte regelsæt, der er indbyrdes uafhængige af hinanden, og som regulerer forskellige og adskilte institutioner.

Forslaget regulerer ikke museer og de opgaver museerne skal varetage. Museerne vil således fortsat udvikle deres indsatser og aktiviteter i henhold til museumsloven.

Besøgscentre og turistanlæg er ikke museer, og de er derfor ikke underlagt museumslovens bestemmelser og forpligtelser, men udvikles i henhold til denne lov.

Qeqqata Kommunian bemærker at: ” I selv lovforslaget har man udeladt helt kommunalt indflydelse på besøgscentre og turismeanlæg, samt kommunerne er udeladt for mulige ejerskab, eller medejerskab for disse. Kommunerne bør kunne være en del heraf for mulig indflydelse for besøgscentre og turismeanlæg. ”.

Forslaget bygger på tanken om, at besøgscentrene og turistanlæggene etableres af Grønlands Selvstyre og som udgangspunkt drives af Grønlands Selvstyre. Dette gøres for at sikre ensartet kvalitet og et sammenhængende koncept for disse centre og turistanlæggene. Loven er tilpasset, så der er mulighed for overdragelse helt eller delvist af medejerskab til en offentlig institution. Tilsvarende gælder for driften.

Qeqqata Kommunia bemærker at: " ... der mangler en lokal forankring ved lovforslaget. "

Som det fremgår af Finansloven for 2016, Hovedkonto 85.50.20, side 551 i afsnittet om "Etablering af regionale visitorcentre", er den igangværende proces med etablering af Isfjordscentret i Ilulissat et eksempel på, at der i forbindelse med etableringen af besøgscenteret er inddragelse af kommunen som projektpartner og af lokale interessenter, der via deltagelse i et advisory board har bidraget væsentligt i udviklingen af Isfjordscenteret allerede i etableringsfasen.

Den øgede turisttilstrømning til Grønland, som forslaget skal bidrage til, vil i særlig grad være til gavn for lokalområderne, hvor turisttilstrømningen kan bidrage til vækst for erhvervslivet og bidrage til at der skabes flere arbejdspladser.

NUKAKA bemærker, at man: " ... er enig i, at Grønland kunne få gavn af tidssvarende kulturhistoriske oplevelsestilbud, som man kan se det i udlandet. NUKAKA mener dog, at disse bør udvikles i samarbejde med eller inden for det allerede eksisterende museumsvesen. "

De nye centre og anlæg vil bidrage til mangfoldiggørelse af det samlede kulturudbud, hvor museerne også har en vigtig rolle. Med Lovforslaget ønsker man at skabe en ny type oplevelsestilbud til turisterne, med et rent kommercielt sigte og der er således tale om aktiviteter der ligger udenfor museumslovens virkefelt.

NUKAKA bemærker: " Det antages i de almindelige bemærkninger (1.2.2.), at et besøgscenter i sig selv vil tiltrække flere turister. Det forekommer som diskussionen om hønen og ægget – hvad kommer først? "

Høringspartens kommentar er taget til efterretning.

NUKAKA bemærker: " Det hævdes atter (afsnit 1.2.3 om besøgscentre og turistanlæg er ikke museer) i de almindelige bemærkninger, at museerne har både forsknings- undervisnings- og registreringsforpligtelse. Dette er ikke helt korrekt: De godkendte museer har formidlingsforpligtelse, hvilket ikke er det samme som undervisningsforpligtelse. De

godkendte museer skal derudover indsamle, bevare og som en ny søjle i Inatsisartutlov nr. 8 af 3. juni 2015 om museumsvesen også udvikle kultur.”.

Høringspartens kommentarer er taget til efterretning. Bemærkningerne er blevet præciseret således, at det udelukkende er museernes forsknings- og registreringsforpligtelse der omtales. Der er kommet en præcisering om at museerne virker for sikring af Grønlands kulturarv gennem bl.a. indsamling, registrering og bevaring.

NUKAKA bemærker:” I de almindelige bemærkninger skrives, at besøgscentre har et rent kommercielt sigte. Dette mener NUKAKA ikke afspejler den virkelighed, som findes på museerne. Mange grønlandske museer har allerede en butik med souvenir og kunsthåndværk. En museumskiosk kan anses som en del af en moderne museumsoplevelse.”.

Forslaget regulerer ikke museerne og udelukker ikke museerne fra at indeholde kommercielle elementer. At turister kan tage på museum, til et besøgscenter eller et turistanlæg i det samme område gør området mere attraktivt og spændende for turister.

NUKAKA bemærker til § 2, stk. 2:” Et besøgscenter eller turistanlæg skal indeholde elementer fra den grønlandske kultur, og kvaliteten afspejle samfundets værdier og turistprodukter. Dette forekommer NUKAKA selvklart og samtidigt udefinerbart. I opbygningen af turistprodukter undres det, om der findes en særlig grønlandsk narrativ metode.”.

Centrene og anlæggene skal bidrage til- og styrke fortællingen om Grønland og på samme tid være en oplevelse for de besøgende. F.eks. med en moderne og inddragende formidling af Grønlands specielle geografi, geologi, flora, fauna og historie. Det er ønsket på den måde at bidrage til opbygning af et unikt image for Grønland som turistdestination.

NUKAKA bemærker til § 4:” Et turistanlæg kan eksempelvis fremvise grønlandsk kunst. Dette undrer NUKAKA, da de grønlandske museer har en stor mængde kunst udstillet, der er endda to specialmuseer for grønlandsk (billed)kunst. Et besøgscenter og et turistanlæg, men som er ejet af Selvstyret, vil i nogle tilfælde kunne komme til at overlappe med det lokale kommunale museum.”.

Heller ikke i dag har museerne monopol på billedkunstudstillinger. F.eks. har kulturhuset i Katuaq jævnligt kunstudstillinger, ligesom private firmaer, gallerier mv. ligeledes har kunstudstillinger. Flere udstillingsmuligheder for grønlandsk kunst bidrager efter Naalakkersuisuts opfattelse til at skabe en levende grønlandsk kunstscene, ligesom et stort og varieret udbud af kulturelle aktører og oplevelser er attraktivt for turister. Tilrettelæggelsen af

udstillingerne i besøgscentre vil naturligt ske med orientering til hvad der ellers findes af udstillinger i nærområdet, så der ikke sker overlap med andre eksisterende udstillinger.

NUKAKA bemærker til § 4, stk. 2: ” Et besøgscenter er beskrevet som kunne indeholde ´en stor udstilling, hvor turister guides rundt. Det kan for eksempel også omfatte mindre områder, hvor billeder og tilhørende tekst formidler budskabet´. Dette opfatter NUKAKA som opgaver, der lige så godt kan løses indenfor museumsvesenet. Hvor adskiller dette sig fra museumsudstillinger som sådan? ”.

Lovforslaget indskrænker på ingen måde museernes mulighed for at videreudvikle deres formidlingskoncepter. Med hensyn til de konkrete udstillings- og formidlings elementer vil disse blive udviklet til hvert enkelt center. Hver udstilling vil benytte sig af en bred række af formidlings- og udstillings teknikker. Naalakkersuisut anser etableringen af besøgscentre og turistanlæg som en mulighed for at udvide oplevelses- og aktivitetstilbud til turister og besøgende. Da besøgscentre har et kommercielt sigte med en vifte af tilbud såsom både spændende formidling af baggrundsviden om seværdighederne, mulighed for en madoplevelse med lokale råvarer, samt indkøb af både souvenirs, kunsthåndværk og bøger – mener Naalakkersuisut ikke at dette kan varetages af museerne der har et andet formål og sigte med deres arbejde, og derfor er reguleret i anden lov.

NUKAKA bemærker til § 7, stk. 2: ” ... ved etablering af besøgscentre og turistanlæg, bygninger, gangbroer afspærringer med videre, der er nødvendige i forbindelse med et besøgscenter og et turistanlæg. Fortidsminder og områder omkring dem er sårbare for intensiv trafik. Beslutninger om etablering af gangbroer og andet i umiddelbar nærhed af fortidsminder bør ikke kun tages med henblik på økonomisk vinding, men også med henblik på kulturhistorisk bæredygtighed. NUKAKA mener, at etablering af de nævnte faciliteter bør ske efter godkendelse hos NKA, for at sikre, at man tænker bevaring af fortidsminderne ind i måden, man vil skabe adgang til formidling af fortidsminderne på.

NUKAKA vil i denne sammenhæng henlede opmærksomheden på Landstingslov nr. 18 af 19. november 2007 om fredning af kulturminder. ”.

Forslaget ændrer ikke gældende regler om fredning. Etablering og drift af besøgscentre og turistanlæg omfattes af forslaget skal således ske i overensstemmelse med den gældende lovgivning om fredning med videre.

Kommuneqarfiq Sermersooq bemærker at man ser meget frem til at samarbejde med Selvstyret om udmøntningen af den nye lov.

Kommuneqarfik Sermersooq bemærker: ” ... at der i bemærkningerne til loven fremhæves at erfaringer fra udlandet har vist, at besøgscentre er en grundpille i forbindelse med udviklingen af store attraktioner og dermed en væsentlig faktor til at tiltrække og øge oplevelsesudbuddet ... I bemærkningerne til lovforslaget henvises der til erfaringerne med offentligt ejede og drevne kulturhus i hhv. Sisimiut og Nuuk, med en vurdering af at disse har haft en gunstig indflydelse på det private erhvervsliv, samt en vurdering af at disse erfaringer viser at der kan etableres yderligere offentligt ejede attraktioner i Grønland uden at skade det private erhvervsliv. KS håber på denne vurdering viser sig at være rigtig, men er usikker på om erfaringerne fra disse to konkrete kulturhuse kan bruges til at drage den førnævnte konklusion.”.

Høringsparten har ret i sin betragtning om at de 2 kulturhuse ikke kan sammenlignes med besøgscentre en til en. Dette er søgt præciseret i bemærkningerne.

Henvisningen i bemærkningerne til de 2 kulturhuse i hhv. Sisimiut og Nuuk er ment som eksempler på, at offentligt ejede og drevne centre kan eksistere uden at komme i konflikt med private erhvervsdrivende. Tværtimod bidrager de 2 kulturhuse til, at gøre byerne mere attraktive for turister, hvilket også øger mulighederne for det private erhvervsliv.

Kommuneqarfik Sermersooq bemærker: ” KS ser det som en stor ændring i turismefremmearbejdet hvis Selvstyret vil prioritere at anlægge en række selvstyrejede besøgscentre og turistanlæg, og finder at en sådan markant strategiændring bør ske på baggrund af et grundigt analysearbejde som er udarbejdet i en bredere kreds. Det findes beklageligt at høringsmaterialet ikke godtgør at et sådant grundigt analysearbejde forefindes, de førnævnte eksempler findes interessante, dog ser KS også store uligheder mellem grønlandske seværdigheder og de førnævnte eksempler. Hvis et sådant grundigt forarbejde ikke forefindes anbefales det at få udarbejdet et sådan forud for at nye projekter projekteres. Det foreslås at repræsentanter for det eksisterende turismeerhverv og kommunerne deltager aktivt i et sådant kortlægningsarbejde, dette for at sikre at så mange væsentlige problemstillinger som muligt indgår i en sådan analyse.”.

Loven udspringer af et omfattende strategiarbejde, der er kommet til udtryk i Naalakkersuisuts nationale sektorplan for turisme 2016-2020 ”Turismeudvikling i Grønland – hvad skal der til?”, som igen bygger på erfaringer indvundet med den Nationale Turismestrategi 2012-2015. I sektorplanen beskrives hvordan besøgscentre er brugt i udlandet (blandt andet i Norge og England), og det beskrives hvordan, disse erfaringer kan bruges i en grønlandsk kontekst.

Kommuneqarfik Sermersooq bemærker: ” Af de almindelige bemærkninger til lovudkastet fremgår det at baggrunden for lovudkastet er en erkendelse af at ”investeringer i denne størrelsesorden kan være svære at finde finansiering til for det private turismeerhverv i Grønland.” KS savner en anerkendelse af at der findes andre måder at øge investeringslysten på til sådanne større projekter, f.eks. tilpasninger af koncessionslovgivningen, en mindskelse af lufthavnsafgifterne, brugen af længere planlægningshorisonter for destinationer som serviceres via servicekontrakter med mere. ”.

Kommuneqarfik Sermersooq har ret i at man kan øge investeringslysten på forskellige måder. Der er således også i Naalakkersuisuts nationale sektorplan for turisme 2016-2020 ”Turismeudvikling i Grønland – hvad skal der til?” fokus på en kontinuerlig forbedring af rammevilkårene for turisme herunder blandt andet afgiftsstrukturen og infrastrukturforbedringer. Det er Naalakkersuisuts oplevelse at forslaget giver de bedste muligheder for at sikre den fornødne finansiering og for at kvalitetssikre og skabe sammenhæng mellem besøgscentre og turistanlæggene.

Kommuneqarfik Sermersooq bemærker: ” KS finder ikke at lovudkastet tager tilstrækkelig højde for hvordan konkurrenceforvridning undgås, samt uberettiget frygt herfor på baggrund af misforståelser/manglende kommunikationsindsats. Det frygtes derfor at loven får en negativ effekt på turismeerhvervet, og muligvis andre erhverv. Det frygtes at private erhvervsdrivende vil vurdere at loven skaber usikkerhed omkring deres nuværende og/eller kommende investeringer, og at deres investeringslyst hæmmes. Eksempelvis kan det af lovudkastet ikke udelukkes at et besøgscenter vil kunne sælge kunst, beværte konferencer og indbefatte sovefaciliteter – områder hvor der netop er et spirende men sårbart liberalt udbud i mange grønlandske destinationer. ”.

Naalakkersuisut er enig i, at det er formålstjenstligt så vidt muligt at undgå misforståelser i erhvervslivet i denne forbindelse. Erfaringen fra en række besøgscentre i udlandet viser netop at centrene har medført nye muligheder og øget omsætning for det lokale erhvervsliv. Naalakkersuisut er således af den opfattelse at centrene og anlæggene vil være til gavn for det lokale erhvervsliv og ikke til ulempe for erhvervslivet.

Kommuneqarfik Sermersooq bemærker: ” KS finder det meget afgørende at tiltag indenfor turisme-området i videst muligt omfang sker ”bottom up”, hvor lokalforankrede erhvervsfolk i videst muligt omfang tegner udviklingen. I tiltag hvor dette ikke er muligt, som sandsynligvis indfatter anlæggelse af nogle større besøgscentre, findes det afgørende at arbejdet sker i så åbne processer som muligt hvor berørte interessenter og borgere delagtiggøres med reelle muligheder for at påvirke prioriteringerne og projekterne indhold. KS savner nogle bestemmelser i lovudkastet om hvordan der skal arbejdes med at kvalificere prospekterne, og

opfordrer til at der tilføjes nogle bestemmelser herom som støtter op om en "bottom up" fremgangsmåde."

Forslagsstilleren er helt enig i at det er vigtigt at skabe lokal forankring. Som det fremgår af Finansloven for 2016, Hovedkonto 85.50.20, side 551 i afsnittet om "Etablering af regionale visitorcentre", er den igangværende proces med etablering af Isfjordscentret i Ilulissat et eksempel på, at der i forbindelse med etableringen af besøgscenteret er inddragelse af kommunen som projektpartner og af lokale interessenter, der via deltagelse i et advisory board har bidraget væsentligt i udviklingen af Isfjordscenteret allerede i etableringsfasen.

Kommuneqarfik Sermersooq bemærker: " Den nye lovgivning vil sandsynligvis foranledige at der opbygges en portefølje med mulige projekter som kan falde ind under dette lovudkast, og opfordrer i den forbindelse til at midler til turismeudvikling i videst muligt omfang tilfalder realistiske projekter som i sidste ende også realiseres – der savnes en beskrivelse af hvordan det sikres at der udelukkende anvendes begrænsede midler til projektering af projekter som forbliver "skrivebordsprojekter.""

I den første fase, hvor ideer overvejes og muligheder afgrænses, vil dette ske indenfor finanslovens ordinære driftsbevilling. En efterfølgende projektering af konkrete projekter vil for Selvstyrets andel ske i form af anlægsmidler. Disse midler vil alene blive anvendt, såfremt der er opnået ekstern medfinansiering. Isfjordscenteret i Ilulissat er et succesfuldt eksempel på hvordan et besøgscenter er udviklet i et godt samspil mellem private investorer og det offentlige.

Kommuneqarfik Sermersooq bemærker: " I lovudkastet gives der mulighed for at 3. parter kan medfinansiere besøgscentre og turistanlæg. KS savner en præcisering af hvilke rettigheder sådanne 3. parter i givet fald vil kunne opnå i den henseende (uagtet at nogle investorer vil være villige til at give sponsorater uden medejerskab/lignende rettigheder). Det er KS klare forhåbning at sådanne rettigheder gives på en gennemsigtig måde og under vilkår som er fordelagtige for samfundsøkonomien."

Forslagsstilleren er enig med høringsparten i, at sådanne aftaler skal have som mål at bidrage positivt til samfundsøkonomien. Aftaler med tredjeparter vedrørende medfinansiering af centrene eller anlæggene vil være underlagt de sædvanlige regler om offentlighed i forvaltningen.

Kommuneqarfik Sermersooq bemærker: " KS savner bestemmelser som sikre at oprettelsen af nye fysiske anlæg ikke sker på bekostning af den grønlandske befolknings adgang til f.eks. fysiske områder eller nye fysiske særværdigheder – f.eks. nogle bestemmelser om

differentierede pris-/brugspolitikker for henholdsvis turister og lokalbefolkningen. KSs finder at sådanne politikker må kunne implementeres på en hensigtsmæssig måde.”.

Det vil være muligt at centrene eller anlæggene har særlige priser f.eks. til skoleklasser, pensionister eller andre grupper, eller for særlige perioder, f.eks. lavsæsonen.

Kommuneqarfik Sermersooq bemærker: ” KS foreslår at der eksplicit tilføjes krav omkring arkitektur og design for derved at understøtte at Naalakkersuisut også vil være opmærksom på, at infrastruktur og anlæg ikke skal skæmme landskabet. Hvad der understøtter, eller modsat hvad der skæmmer et landskab eller en attraktion, kan naturligvis være ganske subjektivt – eksisterende lovgivning kan med fordel tænkes ind i sådan en bestemmelse.”.

Naalakkersuisut kan vælge at inddrage arkitekter og andre fagfolk i forbindelse med anlæg af besøgscentre og anlæggene, for på den måde at sikre et ønskeligt design og arkitektur. Dette var f.eks. tilfældet med Isfjordscenteret i Ilulissat, hvor der blev udskrevet en international arkitektkonkurrence.

For at sikre fleksibilitet og smidighed i arbejdet med at etablere centrene og anlæggene, indsættes der ikke specifikke krav til design og arkitektur i lovteksten.

Bemærkninger til forslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til stk. 1

Den forslåede bestemmelse angiver forslagets anvendelsesområde.

Den forslåede bestemmelse præciserer, at forslaget kun finder anvendelse på besøgscentre og turistanlæg, som er etableret af Grønlands Selvstyre. Inatsisartutloven finder ikke anvendelse på besøgscentre og turistanlæg der etableres af private.

Til § 2

Til stk. 1.

Efter den forslåede bestemmelse kan forslaget understøtte og fremme turismeaktiviteter i og omkring besøgscentre eller turistanlæg. I de områder, hvor der er turismeaktiviteter, kan forslaget understøtte de eksisterende aktiviteter, og i de områder, hvor fremgang i turismen er ønskelig, kan forslaget være med til at fremme en udvikling i turismeaktiviteterne. Forslaget tilsigter, at de nationale seværdigheder, hvor der opføres besøgscentre eller turistanlæg, formidles og fremmes mest hensigtsmæssigt, og inden for de temaer, der har interesse for turister.

Til stk. 2.

Udvikling og formidling af besøgscentre eller turistanlæg skal ske i overensstemmelse med den grønlandske kultur, historie og samfundsmæssige forhold.

Et besøgscenter eller et turistanlæg skal således indeholde elementer fra den grønlandske kultur. Samtidig skal kvaliteten af et besøgscenter eller et turistanlæg eller dets indhold afspejle samfundets værdier og turistprodukter.

Til § 3

Bestemmelsen definerer, hvad der ved forslaget forstås ved besøgscenter.

Et besøgscenter er et større center, der på kommercielle vilkår foretager formidling og forvaltning af en eller flere bestemte seværdigheder.

Besøgscentret skal være etableret af Grønlands Selvstyre, og det skal henvende sig til turister. Et besøgscenter efter dette forslag skal ligge i nærheden af en national seværdighed og vedrøre denne seværdighed, eller være en seværdighed i sig selv.

Et eksempel på et besøgscenter som en seværdighed kan være et besøgscenter vedrørende grønlandske mineraler eller kulturelle elementer, som ikke er en fysisk seværdighed, men som er emner, der har interesse for turister.

Til § 4

Bestemmelsen definerer, hvad der ved forslaget forstås ved turistanlæg.

Turistanlæg er modsat besøgscentre en mindre bygning eller facilitet, der stilles til rådighed for turister og besøgende ved en eller flere bestemte seværdigheder. Et turistanlæg vil ikke nødvendigvis stå for formidling af seværdigheden, men vil derimod i nogle tilfælde på kommercielle vilkår gøre det nemmere at komme frem til seværdigheden eller anvende seværdigheden. Et eksempel kan være omklædningsfaciliteter ved de varme kilder i Sydgrønland.

Turistanlæg skal være ejet af Grønlands Selvstyre og skal henvende sig til turister eller skal kunne anvendes af turister. Et turistanlæg efter dette forslag skal ligge i nærheden af en seværdighed eller være en del af en seværdighed.

Et eksempel på et turistanlæg, som er en seværdighed, kan være et turistanlæg vedrørende jagt eller grønlandsk kunst.

Til § 5

Til stk. 1

Bestemmelsen angiver, at Naalakkersuisut kan etablere og drive besøgscentre i Grønland.

Bestemmelsen skaber et grundlag for opfyldelse af strategien om at gøre turismeerhvervet til et bærende erhverv i den grønlandske økonomi.

Til stk. 2

Bestemmelsen beskriver, hvad et besøgscenter og dets aktiviteter efter forslaget kan omfatte.

Udstillinger og formidling af en seværdighed kan variere. Det kan blandt andet omfatte en stor udstilling, hvor turister guides rundt. Det kan for eksempel også omfatte mindre områder,

hvor billeder og tilhørende tekst formidler budskabet. Udlejning af lokaler og tilknyttede faciliteter kan for eksempel omfatte udlejning af møde- eller konferencefaciliteter.

Til § 6

Til stk. 1

Bestemmelsen angiver, at Naalakkersuisut kan etablere og drive turistanlæg i Grønland.

Bestemmelsen skaber et grundlag for opfyldelse af strategien om at gøre turismeerhvervet til et bærende erhverv i den grønlandske økonomi.

Til stk. 2

Bestemmelsen beskriver, hvad et turistanlæg og dets aktiviteter efter forslaget kan omfatte.

Udstilling og formidling af en seværdighed kan variere. Det kan blandt andet omfatte en større udstilling, herunder en udendørsudstilling af skulpturer eller et naturområde. Et turistanlæg efter forslaget kan være bygninger, men det kan også være omklædningsrum eller infrastruktur, herunder et stykke vej med videre.

Til § 7

Til stk. 1.

Bestemmelsen angiver, at Naalakkersuisut kan etablere og drive turistanlæg og besøgscentre i Grønland, og at dette kan ske igennem kommercielle indtægter fra besøgscentre og turistanlæg, samt ved donationer, sponsorater, tilskud eller inden for det eller de beløb, der afsættes på den årlige finanslov.

Til stk. 2

Bestemmelsen fastslår, at der ved etablering af besøgscentre og turistanlæg kan opføres de turistanlæg, bygninger, gangbroer, afspærringer med videre, der er nødvendige i forbindelse med et besøgscenter og et turistanlæg.

Til stk. 3

Bestemmelsen angiver, at Naalakkersuisut på nærmere fastsatte vilkår kan indgå aftale med offentlige eller private parter vedrørende hel eller delvis finansiering af etablering og drift af et besøgscenter eller et turistanlæg.

Et eksempel derpå er, at det offentlige har indgået en aftale med en privat forening om medfinansiering ved opførelse af et besøgscenter i Ilulissat. Naalakkersuisut har således

indgået en aftale med kommunen og RealDania om opførelse af et Isfjordscenter. Besøgscentret vil efter opførelsen være ejet af Naalakkersuisut.

Til stk. 4

Bestemmelsen angiver, at Naalakkersuisut på nærmere fastsatte vilkår kan indgå aftale med offentlige eller private parter vedrørende rådgivning og sikkerhedsstillelse ved finansiering af etablering og drift af et besøgscenter eller et turistanlæg.

Til § 8

Til stk. 1

Bestemmelsen hjemler, at Naalakkersuisut helt eller delvist kan overdrage ejerskab til et selvstyrejet aktieselskab, en nettostyret virksomhed, en offentlig institution eller lignende. Efter et eller flere besøgscentre eller turistanlæg er oprettet bliver der hermed mulighed for at overdrage ejerskabet til et selvstyrejet aktieselskab m.v., hvis Naalakkersuisut på et tidspunkt vurderer at det vil være hensigtsmæssigt.

Sammen med § 8, stk. 2 giver stk. 1 en fleksibilitet til at fastlægge hvordan besøgscentrene og turistanlæggene bedst administreres og drives.

Administration og drift vil stadig skulle ske på baggrund af dette forslag og de nærmere regler og vilkår, som Naalakkersuisut fastsætter.

Til stk. 2

Bestemmelsen hjemler, at Naalakkersuisut helt eller delvist kan overdrage drift til et selvstyrejet aktieselskab, en nettostyret virksomhed, en offentlig institution eller lignende. Efter et eller flere besøgscentre eller turistanlæg er oprettet bliver der hermed mulighed for at overdrage driften til et selvstyrejet aktieselskab m.v., hvis Naalakkersuisut på et tidspunkt vurderer at det vil være hensigtsmæssigt.

Sammen med § 8, stk. 1 giver stk. 2 en fleksibilitet til at fastlægge hvordan besøgscentrene og turistanlæggene bedst administreres og drives.

Administration og drift vil stadig skulle ske på baggrund af dette forslag og de nærmere regler og vilkår, som Naalakkersuisut fastsætter.

Til § 9

Til stk. 1

Bestemmelsen angiver, at Naalakkersuisut kan fastsætte bestemmelser og vilkår om alle relevante forhold vedrørende besøgscentre og turistanlæg, herunder om deres etablering, drift, anvendelse og om andre forhold i forbindelse dermed.

Det er hensigten, at dette skal sikre, at loven ses i et samfundsmæssigt helhedsbillede, hvor der tages højde for turistmæssige forhold, tekniske forhold, sikkerhed, sundhed, miljø og den samfundsmæssige bæredygtighed.

Til § 10

Det foreslås, at inatsisartutloven træder i kraft den 1. januar 2017.